

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavic University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation
State Research Institute (Poland)**

Кафедра рослинництва

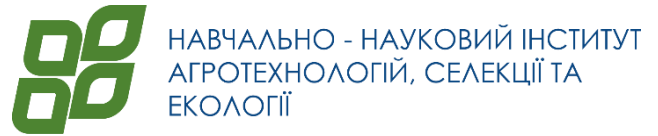
**МАТЕРІАЛИ VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Актуальні напрями та проблематика у
технологіях вирощування продукції
рослинництва**

25 травня 2026 року

**Полтава
2026**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
University of Opole (Poland)
International Slavis University (Macedonia)
Cooperative Trade University of Moldova
Institute of Soil Science and Plant Cultivation State Research Institute
Department of Forage Crop Production

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва

Матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

25 травня 2026 року

УДК 631.5:631.8:633

ISBN 978-617-8466-56-5

Актуальні напрями та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (25 травня 2026 року, м. Полтава). / Редкол.: В.В. Гангур (відп. ред.) та ін. Полтава: ПДАУ, 2026. 147 с.

У збірнику тез висвітлено результати досліджень, які присвячені сучасним аспектам із розв'язання проблемних питань в аграрній науці, зокрема біологізації рослинництва, інноваційним заходам у технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам, аспірантам, здобувачам вищої освіти, фахівцям агрономічної служби агроформувань різного виробничого напрямку.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Микола МАРЕНИЧ – директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Любов МАРІНІЧ - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук;

Людмила ЄРЕМКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Віктор ЛЯШЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Микола ШЕВНІКОВ – професор кафедри рослинництва, доктор сільськогосподарських наук, професор;

Сергій ФІЛОНЕНКО - доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга БАРАБОЛЯ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Світлана ШАКАЛІЙ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Ольга МІЛЕНКО – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Олександр АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

Марина АНТОНЕЦЬ – доцент кафедри рослинництва, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЛЕНЬ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат сільськогосподарських наук.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри рослинництва ННІ агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 25 від 25.05.2026

© Автори тез, включені до збірника, 2026

ЗМІСТ

Гангур В.В., Сіренко М.Д.	8
Монопосіви та суміші сидеральних культур: порівняльна ефективність	
Цилюрик О.І., Тищенко В.О., Міщенко М.Г.	11
Ефективність застосування регуляторів росту та мікродобрив у технології вирощування пшениці озимої в умовах північного Степу України	
Бараболя О.В., Храпач А.О.	13
Цінність кондитерського соняшнику для сільського господарства	
Ящук Н.О., Піхало Н.С., Коберник М.В.	15
Вплив сортових особливостей та способу зберігання на технологічні показники якості зерна пшениці м'якої озимої	
Гудим О.В., Передрій О.П., Шаргород І.О.	17
Розвиток інтегрованих систем захисту в умовах зміни клімату	
Улько Є.М.	19
Управління інвестиційно-інноваційними проектами щодо відтворення й відновлення земельних і ґрунтових ресурсів за технологіями біоконверсії	
Бобер А.В., Минко А.Р., Павліченко А.С., Рогаченко О.М.	24
Оцінка збереженості якісних показників насіння соняшнику за різних умов зберігання залежно від гібриду	
Laslo O.O., Marinich L.G.	26
Analysis of the impact of abnormal temperatures on the need for plant irrigation	
Пендрак Я. І.	28
Формування якості та продуктивності плодів вишні залежно від абіотичних чинників у південному Степу України	
Марініч Л.Г., Андрошенко А.В.	31
Вплив норми висіву та способу сівби на продуктивність конюшини лучної	
Марініч Л.Г., Шапка М.Ю.	33
Ефективність системи удобрення при вирощуванні конюшини лучної	
Marinich L.H., Laslo O.O.	35
Effect of fertilization system on yield of winter wheat	
Шакалій С. М.	37
Вплив погодно-кліматичних умов 2025 року на урожайність соняшника в умовах Лубенського району	
Шагурська Н.В.	39
Вплив мінерального живлення та способів основних обробітків ґрунту на врожайність ячменю ярого в умовах центрального Лісостепу України	

Філоненко С.В., Шевченко В.О.	41
Особливості формування продуктивних та якісних характеристик буряків цукрових за висіву різних фракцій насіння	
Філоненко С.В., Калуцький Є.О.	44
Переваги та недоліки способів основного обробітку ґрунту в буряківництві	
Турчинова Н.П., Рожков Р.В., Хруняк І.О.	48
Малопоширені види як джерело продуктивності та стійкості в селекції пшениці	
Nazarenko M.M., Okselenko O.M.	52
Grain quality of winter wheat after treatment with triazole-derived compounds	
Nazarenko M. M., Izboldin O. O.	55
Yield response of winter wheat varieties to seed priming with CA-64 and CA-79	
Nazarenko M. M.	57
Photosynthetic activity of winter wheat under the action of triazole-derived growth regulators	
Тетерещенко Н.М.	60
Урожайність гороху сорту Царевич на п'ятий рік переходу до системи no-till в умовах Лісостепу Правобережного	
Гуцько С.М., Хуторний Б.О.	63
Вплив технології виготовлення на якість та вихід конопляної олії	
Коваленко Н. П., Голуб О. Р.	65
Використання прецизійних технологій захисту кукурудзи	
Коваленко Н. П., Галушко І. В.	69
Стратегічні напрями інтегрованого захисту зернобобових культур в агрокліматичних умовах України: від генетичного моніторингу до впровадження прецизійних технологій	
Коваленко Н. П., Муха Б. Г.	72
Науково-практичні аспекти формування інтегрованих систем захисту овочевих культур у спорудах закритого ґрунту	
Морозов О. М., Поспєлова Г. Д.	74
Біла гниль соняшнику: біологічні особливості та сучасні підходи до контролю	
Шершило О.О., Поспєлова Г.Д.	76
Економічні та фізіолого-біохімічні аспекти шкідливості пероноспорозу (<i>Plasmopara halstedii</i>) в посівах соняшнику	
Шершило Б.О., Поспєлова Г.Д.	79
Шкодочинність бактеріальних хвороб сої в Україні: аналіз сучасного стану та загрози врожайності	

Васильєва Ю. В.	82
Моніторинг і оцінка шкідливості галових кліщів у насадженнях горіха волоського	
Баган А.В.	84
Особливості використання мавританських газонів у ландшафтному дизайні	
Шакалій С. М.	86
Зберігання та переробка пряної культури – фенхель (<i>Foeniculum vulgare</i>)	
Кутовенко В.Б., Гавриленко Р.О.	89
Біометрична оцінка сортів салату посівного (<i>Lactuca sativa</i> L.) в умовах Київської області	
Ярош А.В., Рябчун В.К.	91
Вихідний матеріал для селекції сортів пшениці твердої озимої стійких до патогену септоріозу листя та піренофорозу	
Глуценко Л.Д., Лень О.І., Тоцький В.М.	94
Інтенсивність водоспоживання рослин соняшнику за різного насичення ним сівозміни	
Гасанова І. І., Астахова Я. В., Завалипіч Н. О.	96
Формування урожайності пшениці озимої за пізньої сівби після соняшнику	
Насіковський В.А., Насіковський О.П.	98
Товарна оцінка цибулин часнику вирощених в умовах Лісостепової зони України	
Шувар А.М., Сидорук Г.П., Винниченко В.В.	100
Роль бобових культур у біологізації землеробства та відтворенні родючості ґрунтів в Україні	
Ящук Т. С., Самець Н. П., Довгань О. М.	103
Особливості продукційного процесу сучасного українського сортименту ячменю ярого	
Кирпа М.Я., Козарійчук Д.В.	106
Способи післязбиральної обробки та якість насіння кукурудзи в умовах насінницького господарства	
Кирпа М.Я., Буряк І.І., Терещенко В.О.	108
Фізико-механічні властивості насіння кукурудзи та їх значення у технологіях сепарування	
Рибальченко А.М.	111
Вплив технології вирощування на продуктивний потенціал нуту	
Roman Lysyuk, Lesya Burko	114
The role of sorghum in post-war soil recovery and phytoremediation	
Чабан В.І., Десятник Л.М.	118
Продуктивність семипільної сівозміни залежно від удобрення та обробітку ґрунту в умовах Степу	

Шубала Г.В., Сидорук Г.П., Літвішко А.Н.	120
Вплив ґрунтових гербіцидів на висоту рослин бобів кормових в умовах Лісостепу західного	
Антоненко В.В., Дмитренко В.В.	124
Характеристика зразків амаранту за вмістом білка в умовах східного Лісостепу України	
Усова Н.О., Щеченко Р.С., Усова А.О.	127
Формування показників якості зерна сортами тритикале озимого залежно від норм азотного живлення	
Гангур В.В., Киричок О.О., Лень О.І.	130
Вплив удобрення та систем захисту рослин на поліпшення показників вивіненості зерна ячменю ярого	
Бондаренко О. В.	133
Вибір строків сівби пшениці озимої в умовах Степу України	
Yeremko L.S. Kostenko Ya.P.	134
Ecologically-oriented technology for soybean cultivation	
Криворучко Л.М.	136
Морфотипи гороху посівного	
Тараненко С.В., Кужим В.А.	138
Адаптивні стратегії вирощування кукурудзи (<i>Zea Mays L</i>) в умовах нестійкого та недостатнього зволоження	
Баган А.В.	142
Вплив мікродобрива Helmix на продуктивність гібридів соняшнику	
Рогожинський І.Ю., Шокало Н.С.	144
Технологічні аспекти вирощування кукурудзи на зерно за системою в умовах no-till Лісостепу України	

«ширина насінини» забезпечує ефект різноякісності і режим сортування, за ознакою «товщина насінини» сприяє калібруванню і вирівнюванню фракцій за формою насінин. Аеродинамічна обробка у горизонтальному повітряному потоці може бути ефективною лише з метою очищення і видалення легкого насіння для окремих гібридів, у яких вміст такого насіння є значним.

Бібліографічний список

1. Кирпа М. Я., Ковальов Д. В., Філіпкова Н. С. Фізичні показники насіння кукурудзи та їх технологічне значення в процесах обробки і зберігання посівного матеріалу. *Зернові культури*. 2023. Т. 7. № 1. С. 55–61
2. Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН. (2002). Насіння сільськогосподарських культур. Методи визначення якості. ДСТУ 4138-2002. Держспоживстандарт України
3. Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови. ДСТУ 2240-93. (1993). Держспоживстандарт України
4. Кавунець В. П. Сила росту насіння. *Насінництво: науково-виробничий журнал*. 2015. № 2 (26). С. 5–6

УДК 631.5:635.657:631

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НУТУ

Рибальченко А.М., к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики

e-mail: anna.rybalchenko@pdau.edu.ua

Полтавський державний аграрний університет

Нут звичайний є важливим джерелом рослинного білка та цінною зернобобовою культурою. Посівні площі нуту в Україні поступово збільшуються завдяки його високій посухостійкості, значній поживній цінності та стабільному попиту на зовнішньому ринку. Нут здатний адаптуватися до умов недостатнього зволоження та вважається перспективною культурою для вирощування у посушливих регіонах [1].

Рівень продуктивного потенціалу нуту формується під впливом генетичних особливостей сорту та комплексу агротехнічних заходів. Реалізація потенціалу культури можлива лише за оптимального поєднання умов навколишнього середовища, а також технології вирощування. Нут має високу стійкість до посухи, але рослини нуту особливо чутливі до дефіциту вологи у фазах цвітіння та формування бобів, оскільки саме в цей період закладається основна частина врожаю. Нестача вологи може спричинити опадання квіток і зменшення кількості насіння [7].

Важливе значення у технології вирощування нуту має сівозміна. Розміщення культури після зернових колосових попередників сприяє покращенню фітосанітарного стану посівів, зменшенню поширення шкідників і хвороб та підвищенню врожайності. Система обробітку ґрунту повинна бути спрямована на накопичення та збереження вологи, покращення структури ґрунту, створення сприятливих умов для розвитку кореневої системи. В умовах недостатнього зволоження ефективним може бути застосування мінімального обробітку ґрунту [5].

Сортові ресурси нуту мають стратегічне значення для аграрного сектору України. Під час державної кваліфікаційної експертизи сорти оцінюють за господарсько-цінними показниками, зокрема, рівнем стійкості до хвороб і шкідників. Серед поширених в Україні сортів нуту відомі Буджак, Вента, Дарія, Достаток, Єва, Зехавіт, Зодіак, Кіра, Козерог, Лара, Маєстро, Овен, Одисей, Октавіус, Пам'ять, Скарб, Тріумф, Ярина [2, 6].

Одним із важливих елементів сучасної технології вирощування нуту є інокуляція насіння. Обробка насіння препаратами на основі бульбочкових бактерій активізує процес біологічної фіксації азоту, покращує ріст і розвиток рослин та сприяє підвищенню продуктивності рослин. Проведення інокуляції насіння є економічно доцільним і екологічно безпечним заходом.

Важливу роль у формуванні продуктивного потенціалу нуту відіграють строки сівби. Проведення сівби у ранні строки забезпечує ефективне використання запасів ґрунтової вологи, формування потужної кореневої системи та отримання дружних сходів. Запізнення із сівбою часто призводить до зниження врожайності через нестачу вологи та підвищення температури в критичні фази розвитку культури. На продуктивність нуту також впливають норма висіву та густина стояння рослин. Оптимальна густина забезпечує раціональне поєднання індивідуальної продуктивності рослин і загальної врожайності посіву, тоді як надмірне загущення посіву збільшує конкуренцію за поживні речовини та зменшує кількість бобів на рослині [3].

Система удобрення є одним із визначальних факторів формування високої врожайності нуту. Особливе значення мають фосфорні та калійні добрива: фосфор стимулює розвиток кореневої системи, а калій підвищує посухостійкість рослин і покращує якість насіння. Важливу роль відіграють також мікроелементи, зокрема, молібден і бор, які активізують фізіологічні процеси у рослинах.

Важливим елементом технології є захист посівів від бур'янів, шкідників і хвороб. Особливу увагу слід приділяти контролю бур'янів на початкових етапах росту, коли рослини нуту розвиваються повільно. Захист від аскохітозу, кореневих гнилей та шкідників дозволяє зберегти потенціал продуктивності культури.

Завершальним етапом технології вирощування є збирання врожаю, від якого значною мірою залежить кількість і якість отриманої продукції. Найефективніше проводити збирання методом прямого комбайнування у фазі

повної стиглості. Своєчасне проведення збору урожаю, правильне налаштування техніки та якісна післязбиральна доробка забезпечують мінімальні втрати та високу якість насіння [4].

Отже, комплексне дотримання всіх елементів технології вирощування нуту сприяє формуванню стабільної врожайності. Найвищу ефективність вирощування культури можна забезпечити за умови адаптації технологічних заходів до конкретних ґрунтово-кліматичних умов регіону.

Бібліографічний список

1. Бушулян О. В., Січкач В. І. Сучасна технологія вирощування нуту. Одеса: СГІ-НЦНС, 2011. 32 с.
2. Державний реєстр сортів рослин, придатних для поширення в Україні на 2026 рік. Київ, 2026. URL: <https://me.gov.ua/view/07352fdf-a1b5-4aa0-a36f-e3341ea3823a> (дата звернення 15.05.2026).
3. Каленська С. М., Щербакова О. М., Гончар Л.М. Асиміляційна діяльність посівів нуту залежно від сортових особливостей та передпосівної обробки насіння. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»*. 2014. Вип. 9 (28). С. 110-114.
4. Мазур В. А., Дідур І. М., Панцирева Г. В., Мордванюк М. О. Енергетична ефективність технологічних прийомів вирощування нуту в умовах зміни клімату. *Сільське господарство та лісівництво*. 2022. № 2 (25). С. 5-13. DOI: <https://doi.org/10.37128/2707-5826-2022-2-1>
5. Мордванюк М. О. Вплив елементів технології вирощування нуту на врожайні показники. *Сільське господарство та лісівництво*. 2020. № 16. С. 238-250.
6. Рибальченко А. М., Баган А. В. Аналіз сортових ресурсів нуту звичайного за комплексом господарсько-цінних ознак в Україні. *Український журнал природничих наук*. 2026. № 15. С. 185-193. DOI: <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.15.2026.18>
7. Рибальченко А. М., Криворучко Л. М. Порівняльна характеристика сортів нуту звичайного за урожайністю та агроекологічною стійкістю. *Аграрні інновації*. 2026. № 35. С. 268-275. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2026.35.39>